

ספרי' – אוצר החסידים – ליונאוויטש

מאמר

ושמתי כדכד שמשותיך – ה'תש"ל

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יו"ל לש"פ ראה, מבה"ח אלול, היתשעיז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

©

Published and Copyright 2017 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5777 • 2017

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

פתח דבר

לקראת ש"פ ראה, מבה"ח אלול הבעל"ט — הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה ושמתי כדכד גו' שנאמר בהתוועדות ש"פ ראה, מבה"ח אלול ה'תש"ל, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצש"ק כף מנ"א, ה'תשע"ז,
ברוקלין, נ"י.

בס"ד. ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תש"ל

(הנחה בלתי מוגה)

ושמתי כדכד שמשותיך וגו', ומבואר בזה בלקו"ת פרשתנו², דהנה כתיב³ כי שמש ומגן הוי' אלקים, ששם הוי' נק' שמש. וכתיב⁴ וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפי', הרי גם בחי' צדקה נק' שמש. וזהו ענין שמשותיך, ב' בחי' שמש. וממשיך לבאר⁵ ענין ב' בחי' שמש, הא' מלמעלה למטה, והב' מלמטה למעלה. והענין בזה, דבחי' שמש צדקה הו"ע השמש שמלמטה למעלה, כי צדקה קאי על כללות כל המצוות⁶, שענינם הוא העלאה מלמטה למעלה, העלאת הניצוצין, שזהו שהמצוות ניתנו בדברים גשמיים דוקא, ציצית בצמר גשמי תפילין בקלף גשמי וכו', כי ענינם הוא להעלות את הניצוצין שבדברים הגשמיים מלמטה למעלה. וע"י האתעדל"ת מלמטה בא האתעדל"ע, השמש שמלמעלה למטה, בחי' שמש הוי' (לשון מהווה⁷, שהוא המהווה את כל הענינים), דהיינו הארת שם הוי' שלמעלה גם משם אלקים וענינם בספירות⁸, שמש צדקה קאי על המלכות, ושמש הוי' קאי על ז"א. ועז"נ ושמתי כדכד שמשותיך, להוי כדין וכדין (והיינו כדכד)⁹, והיינו, שצ"ל יחוד ב' העבודות דמלמטה למעלה ומלמעלה למטה (עד שנעשים תיבה אחת, כדכד שמשותיך), ובספירות הו"ע יחוד ז"א ומלכות. ולאחרי השלימות דכדכד שמשותיך באים לדרגא נעלית יותר, כהמשך הכתוב ושעריך לאבני אקדה, ומבואר בלקו"ת¹⁰ דשעריך אלו נו"ן שערי בינה¹¹. וממשיך בכתוב¹ וכל גבולך לאבני חפץ, ומבואר בלקו"ת¹² שהם ל"ב נתיבות חכמה¹³ (דענין הנתיבות שייך לענין הגבולים), שעל ידם באים

-
1) ישעי' נד, יב — הפטרת ש"פ ראה.	8) ראה גם מאמרי אדמו"ר האמצעי פרשתנו ח"ב ע' תכ. ס"ע תכא.
2) כד, ד.	
3) תהלים פד, יב. וראה תניא שעהיוה"א עה"פ ואילך. ובכ"מ.	9) ב"ב עה, א (ובפרש"י). יל"ש ישעי'
4) מלאכי ג, כ.	10) כו, א. וראה גם מאמרי אדמו"ר האמצעי שם ע' תמו.
5) שם כה, ד.	11) ר"ה כא, ב.
6) ראה לקו"ת שם כג, ג. וראה גם לקו"ת אמור לד, ב. שלח מג, ד. נצבים נא, א. ובכ"מ.	12) כו, ב. וראה גם מאמרי אדמו"ר האמצעי שם ע' תמו ואילך.
7) פרדס שערי א (שערי עשר ולא תשע) פ"ט. תניא שעהיוה"א רפ"ד. וראה זח"ג רנו, סע"ב (ברע"מ).	13) ראה ספר יצירה פ"א מ"א.

לאבני חפץ, דחפץ הו"ע האהבה והחשק כו', ששרשו בתענוג שבנפש שלמעלה גם מהרצון, ולזה מגיעים ע"י החכמה, כמאמר¹⁴ פנימיות אבא¹⁵ פנימיות עתיק, היינו שהוא למעלה גם מחיצוניות עתיק. ונמצא, שכתוב זה מדבר בשבחן של ישראל, שלעת"ל יהיו בהם מעלות אלה, ובכללות הן ג' מעלות, ושמתי כדכד גו' ושעריך גו' וכל גבולך גו'.

(ב) **ויש** לקשר זה עם פסוק בפרשת השבוע (פ' ראה) שמדבר בשבחן של ישראל, וגם בו נתפרשו ג' מעלות, שזהו מ"ש¹⁶ כי עם קדוש אתה להוי' אלקיך ובך בחר הוי' גו', ופרש"י כי עם קדוש אתה, קדושת עצמך מאבותיך, ועוד, ובך בחר הוי', די"ל שיש כאן ג' מעלות, הא', קדושת עצמך, שישאל הם גוי קדוש מצד עצמם, הב', מאבותיך, שזוהי הקדושה שבאה מצד קדושת האבות, והג', שבך בחר הוי', שענין הבחירה בישראל הוא למעלה מגדרי טעמים והסברות כו', וכידוע שענין הבחירה מושרש בעצמותו ית' שלא קדמה לו עילה וסיבה ח"ו והוא למעלה מכל ציור ומעלה כו', ולכן אין לזה שייכות כלל עם מ"ש לפני"ז כי עם קדוש אתה גו'. וי"ל שזהו מ"ש רש"י ועוד ובך בחר הוי'¹⁷, דיש מפרשים שמ"ש ובך בחר הוי' שייך לענין הקדושה דישאל, ועל זה מפרש רש"י שאינו כן, אלא הו"ע חדש לגמרי, שזהו מצד גודל מעלת ענין הבחירה, כנ"ל. וכן מובן גם מדברי המדרש¹⁸ שמביא הצ"צ באוה"ת¹⁹, ישראל נרדפין מפני העכו"ם ובחר הקב"ה בישראל שנאמר¹⁶ ובך בחר הוי' גו' (ומביא גם מדברי המדרש²⁰ ע"פ²¹ והאלקים יבקש את נרדף), ומזה מוכח, שענין ובך בחר הוי' אינו שייך למ"ש לפני"ז כי עם קדוש אתה, אלא הו"ע בפני עצמו.

ובפרטיות יותר יש לומר, שג' ענינים אלו קשורים עם ג' הענינים שבפסוק ושמתי כדכד. קדושת עצמך הו"ע העבודה כדכד, יחוד ז"א ומלכות, כי ישראל הם בחי' מלכות (כידוע שכנס"י היא ספירת המלכות), וקדושת ישראל הו"ע המשכת ז"א (קודשא בריך הוא) במלכות. וענין הקדושה מאבותיך קאי על המוחין חו"ב, נו"ן שערי בינה (שעריך גו') ול"ב נתיבות חכמה (אבני חפץ). וענין הבחירה (ובך

14) ראה פ"ח שער הק"ש פט"ו. רמ"ז
 15) לחז"ג רס, ב. לקו"ת נצבים מט, ד. וש"נ.
 16) ראה גם אוה"ת פרשתנו ע' תתיג.
 17) יד, ב.
 18) ואלך, ובהנסמן בהערה 54.
 19) פרשתנו ע' תשטו.
 20) קה"ר פ"ג, יט (א).
 21) קהלת ג, טו.

בחר ה') ששרשו בבחי' חפץ ותענוג העליון שלמעלה שלא בערך מכל הענינים, נרמז במ"ש וכל גבולך לאבני חפץ, גבולך דייקא, הגבול העצמי המבדיל בין ישראל לעמים, שדוקא בהם בחר הקב"ה מכל העמים. ומצד בחירת הקב"ה בישראל יש בהם כל המעלות דכדכד שמשותף וגו' עד לאבני חפץ, בחי' פנימיות הרצון והתענוג, שלכן יש גם אצלם ענין הבחירה בהקב"ה שבאה מעצם הנפש, וכתורת הבעש"ט²² בענין תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו²³, כמשל העם ההולכים לארמון המלך, וכולם מחפשים את האוצרות והדברים היקרים, משא"כ ישראל בוחרים בהקב"ה עצמו, ולפני הוי' ישפוך שיחו, עד שנעשים עצם אחד עם המלך עצמו (שזהו"ע התפלה מלשון²⁴ התופל כלי חרס).

ג) **ויש** להוסיף, שתכלית השלימות היא להמשיך העילוי דבחירה ששרשו בעצומ"ה ית', שיומשך גם בעבודה בכחות הגלויים, עד לענין המלכות. והענין הוא, דהנה בהמשך הענין מביא הצ"צ¹⁹ מ"ש במדרש²⁵ א"ר לוי אתה מוצא הרבה דברים ברא הקב"ה ובירר לו א' מהן, ברא ז' ימים ובחר הקב"ה בשבת, שנאמר²⁶ ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו, ברא ארצות ובירר לו א' מהן ארץ ישראל, שנאמר²⁷ תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה, ברא אומות ובירר לו אחת מהן, ישראל שנאמר ובך בחר הוי' גו'. וכיון ששבת וארץ ישראל הם זמן ומקום הנבחרים, לכן ניתנו לישראל שהם העם הנבחר. וע"פ הידוע ששבת ענינה ספירת המלכות²⁸, וכן ארץ ישראל שהיא הארץ העליונה היא ספירת המלכות²⁹, הרי מובן, שתכלית הכוונה היא להמשיך ענין הבחירה עד למטה בספירת המלכות.

וביאור הענין, דהנה על הפסוק²⁷ תמיד עיני ה' אלקיך בה, מביא הצ"צ באוה"ת³⁰ משארז"ל במס' ברכות³¹ שלשה צריכים (לבקש) רחמים (שיבואו, לפי שהם בידו של הקב"ה, ואין להם רשות לבוא אלא ברשות), מלך טוב שנה טובה וחלום טוב, מלך טוב דכתיב³² פלגי מים

(28) ראה פרדס שער כג (ערכי הכינויים)

ערך שבת.

(29) ראה קהלת יעקב בערכו. וראה לקו"ת מסעי פט, ב ואילך.

(30) עקב ע' תר ואילך.

(31) נה, א (ובפרש"י).

(32) משלי כא, א.

(22) כתר שם טוב סצ"ז.

(23) תהלים קב, א.

(24) תו"א תרומה עט, סע"ד. סה"מ תש"ט 79 ובהערה שם.

(25) במדב"ר פ"ג, ח (בשינוי לשון קצת).

(26) בראשית ב, ג.

(27) עקב יא, יב.

לב מלך ביד הוי', שנה טובה דכתיב תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה, חלום טוב דכתיב³³ ותחלימני והחייני. ומביא מ"ש בחדא"ג מהרש"א, דלכאורה קשה דודאי הכל בידו ית', וצריכים לבקש רחמים עליהם, ובכמה דוכתינן אמרינן דבעי לאפושי רחמי. ואפשר דג' צריכים רחמים דקאמר ר"ל מתחלת השנה, והיינו דקחשיב שנה טובה, וקאמר נמי מלך טוב, לפי שיום זה מיוחד להודות להקב"ה מלך מלכי המלכים שע"כ אנו אומרים בו המלך הקדוש כו', וחלום טוב דההוא חלום דר"ה הוא היותר אמיתי כו'.

וביאור הענין ע"ד החסידות י"ל, דהנה ידוע³⁴ שבראש השנה הוא זמן בנין המלכות, ולכן שייכים שלשה דברים אלו לראש השנה. מלך טוב, הו"ע ספירת המלכות³⁵, וכן שנה טובה הו"ע המלכות, כמבואר בכ"מ³⁶ ששנה הוא מלכות. וכן חלום טוב שייך לספירת המלכות, כמוכן מביאור הצ"צ שם³⁰, שחלום טוב י"ל זהו הגלות כמ"ש³⁷ שיר המעלות בשב"ה ה' את שיבת ציון היינו כחולמים גו' (וכמבואר במ"א³⁸ שגלות הוא כמו חלום), וענין הגלות שייך לספירת המלכות דוקא שרגלי' יורדות מות³⁹. ועפ"ז י"ל בביאור הענין דשלשה צריכים רחמים, שבשביל שיהי' בנין המלכות כדבעי (בג' הדרגות שבה, מלך שנה וחלום), צ"ל המשכת רחמים עליונים, ששרשם בעצומ"ה ית', שורש הבחירה.

ד) וזהו גם ענין עבודת חודש אלול שהיא הקדמה לר"ה (וחודש תשרי), כידוע שבחודש אלול מתגלים י"ג מדות הרחמים⁴⁰ (שזהו בחי' שמש הא' מלמעלה למטה, שמש הוי', שמאיר בחודש אלול⁴¹), רחמים דייקא, ולכן גם העבודה מלמטה למעלה צ"ל באופן של רחמים, כמוכא באוה"ת⁴² שלפי שנה טובה צריכה רחמים ע"כ נהגו לומר סליחות לפני ר"ה (בחודש אלול) לעורר רחמים שתהי' השנה טובה, וכן מבואר בדברי רז"ל שצריך להרבות בצדקה מר"ח אלול⁴⁰ (שזהו בחי' שמש הב' שמלמטה למעלה, שמש צדקה), שזהו"ע הרחמים, כנ"ל שבשביל בנין המלכות צ"ל המשכת רחמים העליונים. ויש לבאר

37) תהלים קכו, א.	33) ישעי' לח, טז.
38) ראה תו"א וישב כח, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' קפד.	34) פרי עץ חיים שער ר"ה. שער הכוונות שם. ובכ"מ.
39) משלי ה, ה. אוה"ת נ"ך ח"א עה"פ.	35) וראה אוה"ת שם: מלך טוב הינו שיאיר טובו ית' בבחי' מל'.
40) לקו"ת פרשתנו שם כה, ב.	36) לקו"ת דרושים לר"ה נו, סע"ג.
41) עקב ע' תרא.	

השייכות של ענין הרחמים (והצדקה) לבנין המלכות, שזהו לפי שמלכות לית לה מגרמה כלום⁴², ואעפ"כ פועלים שיומשך בה אור עליון להיות בנין המלכות, ולכן נעשה זה ע"י מעשה הצדקה, שענין הצדקה לאמיתתו הוא כשהנותן אינו מבין מדוע מגיע למקבל שאין בו שום מעלה כלל (לית לי' מגרמי' כלום), ואעפ"כ מרחם עליו ונותן לו בלב שלם (וע"ד ענין הבחירה, שאינו כלל מחמת איזו מעלה שיש בהדבר הנבחר⁴³). וזהו שמש צדקה, שההמשכה בבחי' המלכות היא בבחי' צדקה (וזהו גם מ"ש ומרפא בכנפי', דכיון שמלכות רגלי' יורדות כו', לכן צ"ל בה בחי' מרפא). ועי"ז פועלים שיהי' בנין המלכות כדבעי, ובאופן שיומשך גם בבחי' שנה שבמלכות, היינו בגדרי הזמן, ולמטה יותר, בבחי' חלום, דקאי על הגלות, ועד שיהי' ביטול הגלות (ואדרבה, והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותייך⁴⁴), כשיקום מלך מבית דוד כו' וילחום מלחמת ה' וינצח ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל⁴⁵, בגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

(44) ישע"י מט, כג.
(45) רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

(42) ראה זהר ח"א לג, ב. רמט, ב. ח"ב
רטו, א. ועוד.
(43) ראה גם לקו"ש חכ"ג ע' 219. ובכ"מ.

הוספה

א

בי"ה. ב' אלול תשי"ג
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר זאב שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב שהתחיל ללמוד שחיטת עופות ושאל חוות
דעתי.

והנה אם אין זה מפריע בעדו במלאכתו מלאכת שמים בחינוך הכשר, הרי
נכון להמשיך בזה. ובטח יעשה חליפין עם השוי"ב המלמדו, להשפיע עליו שילמוד
תורת החסידות, ולאט לאט להתמשך לנהוג בהנהגתה. ויקויים מרז"ל אין ושחט
אלא ומשך, להמשיכו לאט לאט ללימוד פנימיות התורה, ועי"ז להתקשר
בפנימיות עם יחידו של עולם. וכידוע הפירוש בתלת דרגין מתקשראן דא בדא
סתים וגליא.

בברכת כוח"ט לשנה טובה ומתוקה

מ. שניאורסאהן

א

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (כהן, תש"ע).
מוה"ר זאב: שילדקרויט, נ' הייווען. אגרות נוספות אליו — אג"ק חט"ז אגרת ו'סה,
ובהנסמן בהערות שם.
מרז"ל אין ושחט אלא ומשך: חולין ל, ב. וראה גם אג"ק חכ"ח אגרת י"תפ, ובהנסמן
בהערות שם.
וכידוע הפירוש בתלת דרגין מתקשראן דא בדא סתים וגליא: זח"ג עג, א. וראה לקו"ת ויקרא
ה, ג. ובכ"מ.

ב

בי"ה, י"ז סיון תשי"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' שלום מענדל שי' שוי"ב

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מי"ד סיון.

נכון הדבר אשר אלו התלמידים אשר הנהלת תומכי תמימים תיחדם ללימוד אומנות השוי"ב, יתענין בלימודם, ובודאי למותר לעוררו אשר גם לימוד זה צ"ל חדור אור וחיות חסידותי ולא רק לימוד מלאכה בעיקרו, ועי"פ המבואר בכ"מ ומהם מרבנו הזקן ונכדו הצ"צ אשר שוי"ב צריך להיות ירא שמים ביותר. וביותר.

ולהודעתו משכירות דירת קיץ והעתקתם לשם, יהי רצון עס זאָל זיין אַ געזונטער גוטער זומער בגשמיות וברוחניות גם יחד לו ולכל ב"ב שיחיו, ובודאי שינצל שהותו שם גם בענין הפצת המעינות בסביבתו חדשה זו, והשי"ת יצליחו לבשר טוב גם בזה.

בברכה.

נ.ב. לפלא שזה זמן רב לא הודיע ע"ד פעולות צעירי אגודת חב"ד, ובודאי גם בעונת הקיץ יתעסקו בפעולותיהם ובפרט ששם במעונות קיץ נפגשים עם אנשים חדשים, וק"ל.

ב

מוה' שלום מענדל שי' שוי"ב: קלמנסן, פאריז. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"ב אגרת רס; חכ"ו אגרת ט'תתקסב, ובהנסמן בהערות שם. ח"ל אגרת יא'תקכא. ועי"פ המבואר בכ"מ ומהם מרבנו הזקן ונכדו הצ"צ: ראה שוי"ע אדה"ז יו"ד הל' שחיטה בתחלתו. וש"נ. שו"ת הצ"צ יו"ד ח"א סי"ב. ועוד.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

נדפס על ידי ולזכות
הרה"ת ר' מנחם מענדל וזוגתו מרת דאברושא
בניהם ובתם
לוי, נחמה, שלום דובער, מרדכי, שניאור זלמן,
משה, ישראל ארי' לייב וניסן
שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות
גריזמאן

ולזכות זקניהם שיחיו